

16

K34/82

1
25

(82) s884

K 34
A1378/82

Mohlabe, H.M.

1551.

Tema ya 19. Go bula khoro.

3355 Mokhonyana ge a ile a fapana le makholo wa gwe o isa ditaba banneng ke gore khorong. Khoro ke yona owe e ta ya go e ba lamolanya. Khoro e a budiwa, ka pudi goba nku, ya ba gona khoro e ya mogelago ditaba. Kante le go ntsha tha go bula khoro, a e amogele ditaba tsa go. O swanetse go nyakela tha go bula khoro, ba khone ba amogela ditaba tsa go. Ke tsona ditaba tsa thekhowa theno, khale e be go the bjale.

3356 Naga e na le khoši le mantona a yona. Pele ga gore molato o tene ntoneng, khoši e ka the ke ya amogela molato owe. O wa mogela ka go bona ba tisa ke ntona ya bona. Gona o swanetse go tena ka khoro ya mosate.

1552.

3357 Dikhorong tsa mantona le gona ba bula khoro. Ge pulo ya khoro ya mosate ba bula ka nku, mantoneng di budiwa ka pudi. Bjale mong thito ya ditaba di thomaga ka gae go di bolabola. Ka the gae a ba bule ba fo bolabola fela. Go diyo re ge molato o fedile gwa ntshiwa pudi ya manganga thaa a banna. Pudi owe ba e bolaya. Bjale ge molato o ile wa sita ka the gae, ke gona mamondi a hwetsanago tela ya go ya khorong ya ntona ya gwe. Le ga yona ntona e ta mmutsisa gore ka gae ba ile ba re keng. Ke moka a thalosa. Molato wa khona o wa mogelwa.

1553.

3358 Ka lona tsatsi lewe molato o bolwabolwago khorong. Ba khoro ba fa bafapani thebaka tha go bolabola. Ka morago ga mo ba feditse go bolabola, bjale ba khoro ba ta butsisa gore ka gae le ile la diya bjang. Batho a ba lekane, mogolo mo go bona, o ta ema a thalosa ka mokhwa o ba go bolabola ka ona. Ka morago ga mo go thalusitse ke gona khoro e ka khonago go tena ditabeng.

Temana ya 1: Khale khoro e be e budiwa ka molomo fela.

3359 Khale ge motho a yo bega molato khorong, o be a fo bega ka nte le tha go bula khoro. Ka morago ga mo ba thotse molato o fedile, ke gona moatholélwa a ntshago thelo tha go tswalla khoro. Le gona ba khoro e be ba gafela molefelwa dilo tsa gwe ka moka. Molefelwa ka nosi a ntsho tha manganga thaa a banna a ba fe, ke

s884

moka go fêlê go eta mowe. Khoro ke leriba ge pula e na go tšhabêla mo kae le mo kae.

3360 Go rumiwa ke khoši a go na maoto a dipera. Khoši e be e no go roma, ke moka o ê. Maboyong ke moka o go fa tša go ja o wa ja. Ke moka go fedile. Banna ba nyaka go dula kudu khorong ka go bona nama le maušwa. Khoši e tšeya basadi ba 1554. bantši. Bjale megopo ge e tetše khorong o ka re ke makholo. Dibjana tša merogô le tšona di tetše ka dinama. Bjale ba je ba khoro. Ke mowe o kwago ba re tala bolaya bakhata, ge e le mošate tala ga e tene, ba ja nama.

3361 Matuputupu o ile a thala ke mosadi moredi wa Bjang. Mosadi a tšhaba le monna wa ga Mašumu. Bjale mothadiwa a nyaka dikhomo tša gwe ga makholo wa gwe, dikhomo tša thoka. Monna yowe wa go tšhaba le moredi wa bona a na thelo. Monna a ba a fêla pelo a ise ditaba khorong.

3362 Matuputupu o ile a fêla pelo, ka baka la go the bone dikhomo tša gwe. Bjale ntona ya gwe ke Mašumu. A the ke a isa ditaba ga Mašumu, a feta a ya ka khorong ya ga Mothabe. O tšhabile go isa ditaba khorong ya Mašumu ka baka la gore ke bona bawe a lwago nabô.

1555. 3363 Matuputupu a fitha a tena ka mokhomana yo mongwe wa mošate. Bjale mokhomana yowe a thoma go mmutšiša diputšišo tša gore o wa e fe khoro. Mmigi a re ke nna wa khoro ya ga Bjane. Bjale khoši ya go ke mang ewe la gore mo lefitha mo nageng e, la tena ka yêna. Re ile ra tena ka Mašumu. Bjale lehono o reng o tha tiši ke Mašumu. A re khoši balwi a ba lebane. Mašumu ke yêna yowe a nka-mogilego mosadi. Lekhota a le athole lehufa goba kemelano. O be o swanetše go isa ditaba ga Mašumu. Mašumu di tare go mo šita ya ba yêna a di tišago mono. Fêla ke tha yo botša khoši.

3364 Mokhomana a isa mantšu a mmigi go khoši. Thobêla morena. Go tile monna wa ga Bjane o re o tilo bega molato. Ba ga Bjane ke bakae go riale ke morena. Khoši le nna ke ile ka leka go mmutšiša bjale ka hwetšana gore ke bafaladi. Bjale ba

K34/82

s884

1556. itše ge ba etšwa ba falla ba tena ka Mašumu. Bjale o na le yēna Mašumu. Aowa thobēla, o re o lwa le yēna Mašumu. Thepela o mmotše a iše dipelašlō tša gwe ga Mašumu. Di ta re ge di šitile e ta ba yēna Mašumu a tišago ditaba mo.

3365 Mokhomana a ya a mmotša mantšu a khoši. A re morena o re thepela o bega ditaba tša go ga Mašumu. Di ta re mo di mo šite ya ba yēna a go tišago mo. Matuputupu a goma a bošla gae.

3366 A re go fitha gae, a khobakanya banna ba gabō. Ge ba khobakane a ba thalošetša ka mokhwa o khoši e tšo mo gumišago ka ōna. Bjale ba re ke nnete, o swanetše go bega ga Mašumu. Ge Mašumu a tha go atholele, ke gōna o ka khopelago tela ya go feta.

1557. 3367 Matuputupu a iša ditaba khorong ya ga Mašumu. Ka baka la khobakano ya bona ge ba šetše ba tšo mo raka khorong ya Mothabe. Mašumu o ile a kwa gore o tšo rakiwa khoro ya ga Mothabe. Bjale a fidiša Matuputupu ka gore o mo nyatšitše a ntšhe pudi ditaba tša gwe di khone di amogēlwa.

3368 Matuputupu a bošla gae go nyakēla pudi ya go lefa molato wa nyatšo. A tšama a kolota a ba a e hwetša. Ke moka a iša mošate go lefa molato. Ba khona ba amogēla molato wa gwe. Ba mmotša gore thepela gae o ta boya ka tšatši la gore le dithatse tša go. Ke moka a toga. Bjale ba šala ba roma pampanyane go tibiša ba ga Bjang gore le a nyakega ka tšatši la gore. Morumiwa a ya a ba tibiša.

3369 Ka lona letšatši lela ba gore ba boe le gore ba te ba ta ka lona. Bjale mmudi wa lekhota a butšiša bafapani gore le gathane. Ba dumēla. Bjale a re ka madulo. Ba molato ba ya ka tase, ba lekhota ka khakala. A fa bafapani ditaba ka lenaneō la tšona.

1558. 3370 Matuputupu a šma pele ga lekhota a thoma go bolabola. Morena lekhota la babina tou. Ke nna yowe ke tilego mo ka baka la phapano ya ka le ba ga makholo. Ke be ke tšere mosadi, bjale mosadi yowe o nthadile. Ke nyaka dikhomo tša ka ga bo makholo, a ba mphe. Ka baka la modiega wa bona, ke baka lewe ke tilego mo khorong ka lona. Morena lekhota, mo a riale a dula fathe.

s884

3371 Dipolabolo tsa Masilu goba Bjang. Lorena lekhota la ba bina tou. Ke nnete bjale ka ge a setse a bolabotse. Moredi wa ka o mo thadile. Bjale o tsere ke magosi a ba nyake go nyalla. Nne ka noši a ke na thelo nka be ke mo file. Bjale ke gantsi ke botša mothadiši gore a te a nyale ke fe mothadiwa dilo tsa gwe. Bjale a nyale khanthe o ile ke yena thenyana. Motho wa batho ba, o lla ka lebaka. Thobela lekhota. Mo a riale a dula fathe.

1559.

3372 Dithatse di bolabola mowe bafapani ba fapanago gona. Bjale ka gobane ga go na le mowe ba fapanago, phapano ya bona ke go the lefelane. Mmudi wa lekhota a lathela lerapo dimpjeng tsa mosate. Lekhota la re go makholo wa mothadiwa, o bolabola maaka, ke wena yowe o dirago gore mokhonyana yo moswa a the ke a nyala. Ge o be o bona a tha nyake gore a nyale moredi wa go, nka be lehono re theka nase mo. Theko ya nthe e le ya gore molato keng o tseye mosadi wa monna yo mongwe a wa the ke wa nyala.

3373 Lekhota ka moka la bona makholo phosho. Bjale ba re ditaba a die thelepeng. Mmudi wa lekhota a di bega morena ka mokhwa owe lekhota le bonago Bjang molato. Khoši ya re thepelang le mmotse ka tsatsi la gore dikhomo tsewe di a nyakega. A goma a bošla. A re theletsang khoši ba re a tise dikhomo tsewe ka tsatsi la gore. Ba re morena. Ke moka lekhota la phatalla.

1560.

3374 Bjang a leša mokhonyana yo moswa tsa go fisa. A re go fitha gae a roma motho wa gore thepela o botša monna yowe wa ga masumu a phakise go nyala ga bjano. Mong wa mosadi o setse a le ka khorong. Morumiwa a ya a mmotša mantšu awe a makholo wa gwe. Mokhonyana a re ke di kwile ke tha tsama ke tiya methate. Morumiwa a goma a bošla morago. A re mokhonyana wa go o re o tha tsama a tiya methate. Go e le mantšu ona o re o wa kwile.

3375 Kobo e imela moapari go riale ke makholo wa gwe. Ka moswana a goma a mo roma gapo gore thepela o mmotša, kobo e ya gwe e ya nkimela, ka go riale mowe ko a pola, yena mong apara ka noši, ge letsatsi ka la ka moswana le ka dikela, ke ta ba jiax bjale ka katse ke ta kwašla. Morumiwa a ya a mmotša. A re le nna a ka dula ke gare ke tsama ke phoraphora.

s884

1561. 3376 Khoro o be e beetse makholo wa gagwe matsatsi a a tshelalago (ntabe). Go the fise ke mollô ke go rumulêla pele, go riale ke makholo. Ge a riale o botsa morumiwa. Thepela o mmotse bjale ko mo gafa pele ga lekhota. Ka gobane o boletse gore thenyana ke nonne ge a fora moredi wa ka. Lehono rna go nona ga yôna a ke go bone. Matsatsi a go boêla khorong go setse fêla ka mabedi. Bjale pale e nterne ko rumulêla disa pele. Morumiwa a ya a bolabola mantšu awe. Mokhonyana a re makholo a the ke a dira bjale, ke nna ngwana wa gwe ke ta mmerêkêla. A ya a bola mantšu a mokhonyana.

3377 Matsatsi go setse a mabedi. Ke moka makholo wa gwe a kitima a ya khorong pele ga tsatsi lela khoro ya go mmotsa gore a tise dikhomo ka lona. A fitha a botsa ba khoro gore dikhomo bjale ke ge ke ile ka bolabola gore a ke na tsô. Bjale mokhonyana ke likile ka maata gore a phakise a te go nyala, a ke mmone a eta go nyala ka gobane ke ngwana wa motswa-gutsi. Ka go riale mowe

1562. ke bega khoro gore e bônane naê. Go lukile thepela gae, o ta re ka moswana o ta boya. Ke moka a goma a boêla gae. Ba sala ba roma motho wa go bitisa mokhonyana gammôgô le mosadi.

3378 Tala e apeilwe a e lewe ka mphaka. Ka moswana bja re go sa a ba ka khorong. Le yêna mokhonyana a dira bjale. Ba ya ba gathana khorong ya mosate. Ke mmamabolo le molepô khomo tsa ditshupja di alwa re ta bôna mphenya ngwe. Ke malatsi le malatsana ba ganetsana. Mongwe o re letsatsi le tswa bodibeng. Mongwe o re letsatsi le tswa phagong. Go remakanya x yo mongwe wa ba lekhota. Lebaka la fitha la gore ba o kwe gore molato keng makholo le mokhonyana.

3379 Bjale makholo molato keng o tha ~~xx~~ nyake go lefêla mothadiwa. Bjang a éma, a re morona. Nna ke a nyaka go lefa, bjale ke re mokhonyana a nyale, a nyake go nyala. Moredi wa ka o dutsi a mo apeela. Bjale lehono ko tannwe ke mo gafêla le na ba khoro gore le ka bôna gore le ka dirang ka yôna. Morena lekhota

1563. mo a riale a dula fathe. Ke moka ba butsisa mokhonyana.

s884

3380 Dipolabolo tša mokhonyana. Ke nnete mo makholo a bolabola, ke tšere moredi wa gwe. Bjale ke tha tšama ke tiya dikota, ke ge ke botša makholo. A goma a nthomela motho, ka mo fetola ka gore molato ke a o teba bjale le nna a ka dula, ke gare ke leka ka masta go tšama ke phoraphora. Bjale lentšu la mafello ke ile ka fetola morumiwa gore yowe makholo a the ke a fela pelo ke ta mmêrêkšla, a the ke a nkêla khorong. Le gana lehono ke re molato ke a o teba. Thobêla lekhota, a dula fathe.

3381 Ga go na dipolabolo, dipolabolo ke ge go na le mo ba fapanago. Bjale diputšišô gôdimu ga mothadiši. Matswitswanyane wa o kwa o re tswikitsowê o tshepile leriba bjale wena o tshepileng. Morena ke baka la thephotho le lerato. Bjale go ta feletša ka goreng. Pheletšo ke gore ke nyale. O ta nyala neng ka gobane monna yola o mo amogileng o bolaya ke tala. Morena o 1564. be a ka mpha lebaka ke tšame ke kwatamiša letolo.

3382 Motseta wa mošate wa isa lentšu lewe la khopêlô ya thebaka go khoši. Morena thobêla. Mašumu le makholo wa gwe ba khopêla thebaka. Kudu ke mokhonyana o re o nyaka go tšama a kwatamiša k letolo. Thepela o mmotše ka moragô ga beke tše tharo, dikhomo tšewe di a nyakšga. Gwa feta matsatši awe re tilo mo tšhela ka meati a go fiša. Ke moka a ya a mmotša mantšu awe a khoši. Ke ge a bula difate a toga.

3383 A ya ga Mabuwakanye go kwatamiša khaifšedi ya gwe. Mabuwakanye amogêla letolo lewe. A ntšha lesome la dikhomo le khomo tše pedi a mo fa. Bjale a goma a ya a botša makholo wa gwe gore dikhomo tšela ke di hwetsane. Ke be ke boifa go butšiša gore mothadiwa o nyetše ka dikhomo tše kae, ka baka la go thoka thelo.

1565. 3384 Modi a bale go bala mofi. Le ga go tibiwa ga bote gore moji a bale go bala mofi. Dikhomo naka ke dikhomo tše di phethago menwana maedi. Dipudi ke dipudi tše di nš le lesome la diponto di nago le lesome la mafoleng le mafaleng a mathano. Thewe ke the ke the tebago. A retse makholo re ka no ya ra likiša. Bjale ba re ka moswana re swanetše go diša.

s884

3385 Ka moswana bja re go sa mokhonyana a tsogêla ga makholo wa gwe. Ke moka ba toga ka babedi ba ya go bôna dikhomo. Ka moragô ga mo ba bone dikhomo, ba gopola go di gapa go disa mošate. Ba re ke lebella letšatši ba hwetšana gore le thabile. Bjale ba re bokaono ke go tsogêla ka moswana. Ke moka ba kwana ka mokhwa owe.

3386 Ka moswana ba tsoga ba isa dikhomo tšewe mošate. Ba re go fitha ba tena ka mokhomana. Bjale a isa mantšu ga morena. Ke moka ba ya ba di bôna. Bjale morena a re gomang natšo, le ta ta natšo ka moswana. Ke moka ba gona natšô. Morena a šala a roma pampanyane go bitša mothadiwa, gore ka moswana o wa nyakega le dithatse tsa go.

1566.

3387 Ka moswana ba ta ba kopana khorong. Ba ile ba boya le dikhomo tšela. Pele ga gore ba šupe mothadiwa, ba nyaka go teba gore o nyetše ka dikhomo tše kae, gammôgô le ditsekanatsekana.

3388 Mothadiwa a laudiša thoto ya gwe ya monyalo. Dikhomo naka ke mabala a nkokotwana. Dipudi ke dipudi tše di nê le tšhalete lesome la diponto le lesome la mašeleng a nago le mašeleng a the thano. Ke yôna thoto ya ka ewe ke ilego ka nyala mothadi ka yôna. A retse ke diyo lebala the thengwe. Mowe nka kwa lena ba gešu. Ba gabê ba re monyalo go bjale. Thele tha go šala ke bo mammalane.

1567. 3389 Monna wa khoro a re go makholo wa gwe, o dumelana le mothadiwa mowe a bolabolago. Ke moka a boêla a dula fathe. Makholo wa gwe a dumêla. Go lukile šma o re šupa. Ke moka ba gapa dikhomo tša batamêla. Ke moka a tiya dikhomo tša mabala a nkokotwana tša šmêla go šole. Bjale dipudi le tšhalete di kae. A re morena marumu fathe, ke tha tšama ke tiya dikota. Bjale ka tšana tše dikhomo tše le tšona ke tšamile ke tiya dikota. Ntšha dikhomo tše tharo mo o gobê tšhalete. Dikhomo tše a šo tša ka, tša ka ke tša tše ke le šupilego

s884

3390 Ba bošla ba dula fathe. Bjale ba botša khoši gore monna o ntšhitše dikhomo fêla. Dipudi le ditšhalete o re a natšo. Dia kwala go gola molato tha bobedi tha thoka. Mmotšeng ke mo fa lebaka la beke, ka sontaga a tiše dilo tšewe ka mcka ga tšona. Ke moka ba mmotša. Ba re go mo-thadiwa gapa dikhomo, o ta boya 1568. natšo tsatsi le o tilo tšeya masaledi. Ke moka a di gapa a toga natšo.

3391 Mothadiši a goma a bošla ga Mabuwakanye. A re ka theko ya dikhomo go fedile bjale go šetše ka dipuding le ditšhale-teng. Bjale ba ile ke ntšhe dikhomo tše ka tharo ke gobé ditšhalete. Ke ile ka šitwa go dira bjale ke gopotše go tilo bolabola nago. Fêla ke ile ka kwa lentšu la bo mammalane. Bjale banna ba khôrô a ba lešala moragô. Ke tha tebego gore ba ta le šala moragô ka moragô ga mo ke lifile molato.

3392 Mabuwakanye a re bokaone ke go lefa tšhalete ka tšhalete dipudi ka dipudi. Dikhomo di ta šala di tswalla. Thebara tha gwê le yêna a re le nna e be ke re go ka ba bjale. Kowa gae ga ka ke na le lesome la diponto fêla. Dipudi le lesome le thethano a ke natšo. Ke moka a mo fa dilo tšewe. Mothadiši a napa a iša khorong pele ga matsatsi ala a go beya ke khoro.

1569. 3393 O ile go fitha natšo a goma a tena ka yo nola a go tena ka yêna. Bjale ya ba yêna a išago mantšu a molifi go morena. Morena a re di kae. A goma a ya a tšeya tšhalete a ya a fa khoši. Bjale dipudi tšona ba di temagantše di kowa khorong morena. A tšwa a ya a di bôna. A re go motseta dipudi a di bjale ka dikhomo, di tšea o di teme kowa. O di nyakêlê masasa a mokhalo ditaba di khwatha ôna. Ke moka a dira bjale ka tašlô ya khoši. Bjale a re go molifi thepela gae o ta boya ka moswana. Ke moka a bošla gae.

3394 Ka moswana mothadiwa a tšwa a gapa dikhomo tšela. Ka moragô ga mo molifi a tišitše, ba roma motho gore a yo botša mothadiwa gore ka moswana o wa nyakega le dikhomo tšela. Morumiwa a kitima a ya a mmotša. Ka moswana ka moka ga bona mothadiwa le makholo le mokhonyana yo moswa ba gathana khorong.

s884

1570. 3395 Khoro ya ga-fšla mothadiwa dilo tša gwe. Ba re a ke re dilo tša go ke moka ga tšona. Mothadiwa a re dilo tša monyalo ka moka ga tšona di fedile. Bjale ke belašla ka bo mammalane. Ke moka ke yōna pelašlō yaka ewe dikhoši. Ge a riale a goma a dula fathe.

3396 Ba bega morena ditaba tša bo mammalane. Lekhota a la ka la bolabola go ile gwa fetola yōna khoši ka noši. A re o wa kwala bakeng tha bo mammalane, bjale khakantšhane ke dikhomo tša go mo lefšla molato. Dikhomo tše ka moka ke tša go tšwa bathong ba bangwe. Khomo ya gwe le ka e thii a e gōna. Khane o wa di teba dikhomo tše wa go nyala ka tšōna mo di lego gōna. Mothadiwa a re a ke di tebe. Bjale lehono o nyaka bo mammalane ba mohuta mang. Karabō ya thoka. Motho wa o kwa a re o nyaka bo mammalane o wa ba teba, ke moka a tšama a šupa.

1571. 3397 Molato wa go leba ga makholo wa go o fedile go riale ke khoši. Lekhota ka moka la re thōbšla. Taba re bola ya khole ya khaufsi tebe e ya di kwa. Go riale ke motseta wa khoši. Ge a riale o botša mothadiwa.

3398 Matuputupu a tswalla khoro ka khomo le dipudi tše pedi. Ka moragō ga mo ba itše molato o fedilē, Matuputupu a bitša ba gabō ba ya thopeng. Bjale mo ba le mowe thopeng ba e-letšana ka tha go tswalla khoro. Ke ge ba re a re ntšheng khomo le dipudi tše pedi re tswaleng khoro ka tšona. Bjale ba dira bjale. Khoro ya amogšla dilo tšewe. Ke moka ba ya ba šupa khoro tha yōna. Ba gapa dikhomo tša bona ba toga.

3399 Khoši ya gafšla lekhota gore le bolaš khomo. Ke moka ba e bolaya. Ke ya manganga thaa a banna. Khomo e a songwa. La mathōmō o re ba e bolaš, ke moka ba e bolaya. Ka moragō ga mo e wele fathe ba yo soma gore e wele. A ba butšiša ka mokhwa o e wele go ka ōna. Ke moka ba bola. Bjale a re thepelang lo tswiya. Ke moka ba ya ba tswiya. Ka moragō ga mo ba feditše go tswiya ba yo bega. Ke moka morena a re phakolang. Ke moka ba ya ba phakolla. Ge ba feditše go phakolla ba yo bega. A e ya peiwe. Ke moka dipegō di fedile.

s884

3400 Khomo ya manganga thaa a banna e apelewa khorong. Ke moka ba e ya peya ka moka. Molaš lekhota le a o teba. Ba ntšha lethakori le letsogo di ya ka lapeng la mohumagadi. Ba thoka go dira bjale ba ka fela, ba goma ba tsoša khomo ela. Khomo ya manganga thaa a lekhota a e rolele ka lapeng. Khomo ya go rolela ka lapeng ke ya matšo a ngwanana. Molatedi wa mohumagadi o ta rwala mala o wa peya lapeng la mohumagadi, ke yōna nama ya basadi.

3401 Ka morago ga mo nama e budile, ba rita mošwane. Dijo tša khoro di tsola ke bagatša khoši, ka go riale mowe, ba ba gafela pitša e ngwe gammōgō le ya madi ba yo tsolélana ka lapeng.

1573. Madi banna ba no ngatha a the makae a šala khorong. Pele ga gore ba e tsole ba swanetše go bega thōbšla gore e budulē. A re thepelang lo ja. Yaba gona ba yo thomago go tsola. Nama ya khoši ba swanetše go mo tsolēla, ba pharoganya pelo ka bogare le leleme ba mo fa dipharo tše dingwē gammōgō le mothagare. Ke moka ba yo mo fa tšōna. Ke nama ya thōgō. Ge go lewa nama, ba ntšha letsogō gapē ba yo mo fa.

3402 Thehuba goba khekha a e apelewi khorong, ba e beya ka ngwakong wa khoši. Ke moka banna ba ja nama ya ba ya ba šita. Masogana ba fiwa wa bona mogopo. Badiši ba ba fēla diatēng. Banna ba go tiya ba na le la bona legopo. Bakhalabje le bona ba bjale. Ge ba feditše go ja megopo e ya thatswiwa ba yo e beya ka lapeng.

3403 Banna ba palakana ba rwele dikobšla le dinama tša go butšwa. Ke moka molato o fedile ge o bōna magodi a palakana. Molato owe wa bona wa fēla o eta mowe.

1574. 3404 Melaš e ba e thepela ka molaš ke baka la go the bule khoro ka thelo. Bjale ka dibegō le go rumiwa. Motho o be a rumiwa ka nte le tefo. Le baagi ba mo nageng le bona e be ba tša dibegō. Bjala bo na le thebegō. Motho yo mongwe le yo mongwe ge a dirile bjala, o ntšha pitša ya thebegō o iša mošate. Khomo le yōna e na le lethakori. Wa bolaya khomo o ntšha lethakori le ya mošate.

s884

3405 Thebego tha thoka go tšwa, ke molato. Motho a thoka go ntšha thebego khoši ya mofidiša. Bakeng tha bjala ba mmotša gore o mitsitše khoši motatale. Mothang a ba go le molato le yo mongwe, a ka the ke a ya a bega taba ya gwe khorong, ka baka la gore ba ka the ke ba e ya mogšla. Ba ta mmotša gore thepela o the ka thola ka gobane ke wena khoši ka noši. Le lethakori le lona go bjale.

1575. 3406 Ke gšna khoši e mo fidišitše. Mofidišiwī o swanetše go lefa. Bjala bo lifiwa ka bjala. O swanetše go dira bjala a rwale a iše mošate. Ke moka a fithe a bolabolé gore ke tilo rapšla. Ke moka bjala bjowe bo amogšlwš ka go riale mowe ke gore o tswaretšwa. Le lethakori la khomo le lifiwa ka khomo. O ta ba a ntšha khomo ka baka la go thoka go amogšla ditaba tša gwe. Ge motho yo mongwe le yo mongwe a ntšha thebego gšna ga go na phidišš. Melato ka moka e no bigiwa ka molomo. Ke tša khale o theng tša bosweng bjono.

Temana ya 2: Pakaeno go buđiwa khoro.

3407 Matsatsi a bo lehono ke thekhowa khoro ya buđiwa ka ditšhalete le dipudi. Ge motho a the na tha go bula khoro molato wa gwe a o wa mogelwe. O swanetše go nyaka tha go bula khoro pele 1576. molato wa gwe o khone o wa mogšlwa. Go bjale ka ba runiwa le bona ba lifiwa.

3408 Dilo di thanamile meeti ke matsala ge re e nwa re a tsalametša. Ke theema e bile ke molaš. Molaš o thepela le dišma. Go thanama ke go kwašla. Khanthe molaš ke kwšna morimane. Kwšna morimane a ya rimama e rimametše bana ba yšna. Lehono khoši a e thale kwšna morimane, ka baka la the tsiba tha modimu. Ke gore tšhalete dilo tša makhowa.

3409 Bjale go thomiwa melaš ya pakaeno. Melaš ya pakaeno a e na maemš. Melaš ya bogologolo ba e dutši gšdimu ka maragš ka baka la tsiba tha modimu. Dibegš a di tha ya khorong ka baka la go bula khoro. Khomo ya manganga thaš a banna e roršlwa ka lapeng. Banna ba no apeya thšgš fšla khorong. Moruniwa o wa lifiwa ba re

s884

ke ya maoto a dipera. Tshuwana molato wa yôna o ka tsa go bôla
1577. ka gobane ge a the ne tha go bula khoro molato wa gwe a wo
amogelwe.

3410 Dilo tsa go bula dikhorô ya mošate le ya mantona. Go
ile gwa thôma khoro ya mošate go re khoro e budiwe ka thethano
tha mašelang. Molaš wa tšwa ka mošate ba lata re amogêla. Bjale
mantona a ntšhiša babigi ba melato go bula khoro ka nkoko 2/6.
Barumiwa ba lifiwa ka khogo. O be a lefêla ke motho yo a go ba a
ile go maitša. Gore a fithe a mmotše gore o wa nyakêga khorong,
ke moka o mmotša gore ke nyaka kgogo ya maoto a dipêrê. Ge a the
na kg khogo o mo fa šelang.

3411 Dilo di ya gôdimu ka matsatši a tšôna. Ka lebaka lewe
la go ntšha šelang maoto a dipera lesokisi e be ba sa rêka ka ka
šelang. Bjale gwa re go thomêga ntwâ ya majeremane lesokisi la
šelang la thoka. Bjale morumiwa o lifiwa nkoko (2/6). Khoro ya
mošate ya thoma go budiwa ka lesome la mašelang.

1578. 3412 Batho ba tarametše ba bjale ka diphatê tsa go ôma. Ba
taramatša ke baka la go bula khoro ka tšhalete. Dibego le
mathakori di a hwa, ka gobane motho o re thebego ke tšhalete ya
go bula khoro le tsa go tswalla khoro. Matsatši a bo lehono
molato o bigiwa ka 17/6 lesome la mašelang le maselang a šupago
a nago le soka. Mantongeng ke lesome la mašelang. Dilo di no
thepela ka mengwaga. Ka nte le yôna molato a o wa mogelwe. Fêla
ge a ka ntšha molato o wa amogêlwa.

3413 molifi wa dilo tsa go bula khoro ke nang. Thenyela the
na le mong wa thôna. Khophi e na le mo e nwago. Monwisi wa khophi
ke gore o nyetšitši mothibi wa dinô tsa khophi. Ge ditaba di ile
tsa tswara makholo ke yêna yowe a swanetšego go ntšha ditshinyagalo
tsa go bula khoro le tsa maoto a dipera. Ge di ile tsa tswara
mokhonyana ya ba ditaba di bigile ke yêna tsa go bula khoro ke
1579. moka o lobile. Taba ya bobedi o swanetše go lefa, ka gobane o
bigile maaka khorong.

s884

3414 (a) Bjale ka Matuu le Mašilu. Matuu o be a tšere mosadi wa Mašilu. Matuu ke mosadi bjale ka ge go tibiwa gore mosadi o wa tšeya mosadi. Merifi a e khurumetsane. A mo tšeele gore o ta robala naê a owa, banna a ba thoke yo mongwe o ta mo nyaka a robala naê. Matuu thari ya gwe e be e le thari ya banyana fêla. Ke ge a tšeya dikhomo tše dingwe tša go nyala moredi wa gwe a yo tšeya ngwana Mašilu. A dirêla gore teng ga malokwa a go swane, o ta ta a bêlêga ngwana wa mothankana ya ba yêna mong wa mote.

3415 Matuu o ile a thadiša ngwana Mašilu a be a tšeya ke Ngwako. Khale mosadi wa go thadiša o be o tšwela ntwana ka baka la bo mammalane. Ngwako o be a thešu a nyala, e be go fi loya dikhomo tše ntabe tša melato le go thela tala. E be ba ya ba di tšeya ka kadimô. Khomo tše pedi tša ditshadi ba di ruwa, tša tswala manamane a mabedi ke gore e ngwe le e ngwe ya ba le manamane a mabedi.

3416 Mašilu o botša Matuu gore ngwana wa gwe a nyadiwa. Ka tsatši le lengwe go ile gwa ba le bjala moteng wa Mašilu bjale Matuu a ya. Ge ba dutši ba xkhopêla bjala Matuu a bôna mothepe wa mokhatha. A re go mmago mothepe, ngwana o tšeya ke mang. A mmotša gore o tšeya ke Ngwako. Mola e be a tha tšeiwi e be ke ta mo tšeya. Mmago ngwana a re, monna yowe a nyala ka thelo. Mo o kwana naê o ka fo mo tšeya.

3417 Matuu a bolabola le mothepe ba kwana. Ka moragô ga mo mmagô ngwana a bolabotše gore a nyadiwa. Ke moka a thoma go bolabola le mothepe mabapi le go mo tšeya. Bjale ba kwana ke ge a mo tšhabiša. Ka gobane mosadi wa go thadiša o swanetše go mo tšhabiša o mo o dutši naê.

1581

3418 Matuu o ile a ntšha lesome la dikhomo le khomo tše nthano. Mašilu o ile a balla Matuu nnete mabapi le dikhomo. Bjale dikhomo tša go dira gore a nyale ka tše dintši ke bo mammalane. Mothadiwa o ile go kwa gore mosadi a thale gōna. A tšama a lebella dikhomo tša gwe. A hwetšana khomo ya go rēka ke ba ga Mathake e na le manamane a mararo. Bjale ge a gathanya dilo tša gwe a hwetšana a na le lesome la dikhomo le dikhomo tše tharo. Bjale monyalo wa matuu ya ba lesome la dikhomo le khomo tše pedi.

3419 Mothadiwa o ya go e khopolēla. Ka moragō ga mo Matuu a nyetše, ba roma motho wa go botša mothadiwa gore a e khopolēlē. Ke moka mothadiwa a ya go e khopolēla. Ke tile ba ga makholo ka mokhwa o le rumilego motho wa go ta go mprotša gore ke te go e khopolēla. Bjale ba ga makholo wa gwe le bona ba begana. Di a kwala go riale ke ba ga makholo ba botša mokhonyana. Ba la thoto yago.

1582.

3420 Ngwako a thoma go bala thoto ya gwe. Monyalo e be ke thešu ka nyala, e be le fota le tšeya dikhomo ka baka la ditala le melato. Dikhomo le tsere dikhomo tše ntabe. Ba ga makholo wa gwe ba dumēla. Išhalete ke lesome la diponto. Ba dumēla. Dikhomo tša ka di na le bo mammalane. Mowe a ba ka ba dumēla. Monna yo mongwe a re, a re rakišeng tšewe ba dumēlago, re ta khōna re tena

K34/82

s884

ga tšewe le fapanago. Makholo a ntšha dikhomo tše ntabe a fa mothadiwa. Dikhomo tše pedi a goba lesome la diponto.

3421 Mothadiwa o bala bo mammalane ba dikhomo tše gwe. Ka mo šakeng go šetše dikhomo tše pedi. Pedi ga tšona di na le manamane a mane. Šakeng la Mathake go na le khomo ya ka yona e na le manamane a mararo. Bjale ka moka bo mammalane ba khomo tša ka ke dikhomo tše di šupago. Ke moka a dula fathe.

1583. 3422 Mašilu a gana taba ya dikhomo tša bo mammalane. Dikhomo tšewe pedi o di bolabolago o wa kvala di gona ka mo šakeng. Bjale ke šitwa go kwisisa ge o nyaka manamane a tšona e le gore o be o tha mphisa. Bjale ba thoma go bolabola mabapi le bo mammalane bawe. Bjale banna ba gabo Mašilu le ba gabo Ngwako ba re ke molaš gore mothadiwa a hwetsane bo mammalane. Bjale Mašilu a ba kwela a ntšha manamane a mane a nago ka lešakeng la gwe a ba fa. A re go nna ke moka molato o fedile togang.

3423 Ngwako a re ke nyaka bo mammalane ba khomo ya go raka ke ba ga Mathake. Makholo wa gwe a re, nna a ke tebe thelo ka khomo ewe. Ge e le bo mammalane ba khomo ewe nna a ke tene. Ditaba tše la thelwa banneng bawe ba go ba ba le gona. Ditaba di lamolanya ke batho ka gobane ba fapani ba ka the ke ba khona go the tamolanya. Go riale ke monna yo mongwe wa leloko la ga Mašilu.

1584. 3424 Tšhwene tsogo e tiela ga gabo yona. Banna ba ile ba ngangana ka mpa. Bjale gwa the ke gwa tibja gore mpa e ta toga le mang. Ba leloko la ga Mašilu ba ema le wa gabō. Ba leloko la ga Ngwako ba ema le Ngwako. Mokhonyana wa mothadiwa o lathetše thapō gare ga banna. Makholo le yona o lathetše. Bjale dithapo tše pedi di pele ga bona. Bathadiwa ba re ro gapa khomo ga Matheke gammōgō le manamane a yona, lena le ta sala le lefela le Mathake. Bjale ba ga Mašilu ba re taba ewe a e kwale, ka gobane rena re ile ra e rekisa ka baka la tala. E ka khona le ka nyaka mphaka le gagole mpa le tšee mabšle. Ke moka ba toga ba fapani ka mokhwa owe. Mogwérago a ntšhe tha ka mpeng. A hwetsana o llé o feditše ke moka go fo sala ditšokello.

s884

3425 Ngwako a ísa ditaba khorong ga Mothabe. A re go toga mowe ke moka a fitha gae a bolabola le ba gabô. Bjale ba re thekhoši tha xonna a theile go koma mobu. Bokaone ke go ísa ditaba khorong o ta mpa wa ya wa latha ke khoro. Ke ge a feta a ísa
1585. ditaba khorong.

3426 Ke lebaka la mo melato e tha bigiwa ka molomo. Ba khoro ba ya ba anogêla molato wa gwe. Bjale ba mmotša gore ditaba tša go di kwetše thepela gae, o ta boya ka tsatši la gore. Ke moka a goma a boêla gae. Ka moragô ba šala ba roma pampanyane ya go bitša Mašilu. Morumiwa a ya a botša Mašilu gore o wa nyakéga khorong ka tsatši la gore. Ka baka la molato wa go le mokhonyana. A re ke di kwile. Ke moka morumiwa a goma.

3427 Mašilu a ka a ya khorong ka letšatši lela a go butšwa ke morumiwa wa khoši. Ka letšatši lela khoši ya gore ba te ka lona. Mothadiwa a ya. Ba dula ba letela ba ga Mašilu. Mašilu ba the ke ba mmôna. Bjale ba bôna letšatši le bile le thatamêla. Bjale ba re letšatši le thabile, go bônagala gore a ka the ke a ta. O ile wa mmotša. Morumiwa a dumêla.

1586. 3428 Mašilu o nyatsitše khoro. Khoši ya roma motho yola a go mo roma pele. Thepela o mmotša, o te naê. A go fê khogo ya maoto ago. Morumiwa a ya ka moswana ga tsatši lela khoši ya gore ba te ka lona. A hwetsana ba kakoletše phithô ya bjala bjo ba go ba ba e nwa mabana. Le yêna a nwa nabo. Ka moragô ga mo ba nwele, a re ke latile wena Mašilu. O ile wa dira keng mabane o o tha te khorong. Ke baka la nollô wa narega thegoka badiši. Bjale o na le phošo ka mokhwa owe, ke go nyaka khogo ya maoto a ka mo ke boya mo. A gôla khogo a mo fa. Bjale khoši o ile ke te nago.

3429 Mašilu a khopêla morumiwa gore go bjang ge o ka mpotša letšatši lewe nka tašo ka lona. Morumiwa a re a ke nyake go ba le maaka pele ga khoši. Wena thakhoga o e riê o ta ya o khopêla lebaka la go boya mathong a khoši. A tena ka ngwakong, a bitša mosadi, ba goma ba ntšha pitša e ngwê ya bjala ba e fa morumiwa.

s884

1587. Ba thōma go enwa ka leina la morumiwa. Ge bjala bo šetše bo tene morumiwa mathong, a thōma go dira maano. A re go Mašilu šala nna ke ta re go fitha ga morena ka mmotša gore a ka mo hwetša ke hwetšane basadi. Khogo ke goletše ke bona. Bjale ka ba botša gore ka moswana a te. Fēla letšatši la ka moswana wa the ke wa phošiša o te. Ke moka a toga a ya a botša khoši ka mokhwa owe.

3430 Mothadiwa le yēna ba ile ba mmotša gore a te ka moswana. Ba bo mothadiwa ba re go tsoga ba wēla tela ba libile khorong ya mošate. Ka tsatši lewe Mašilu le yēna a ka a dula o ile a ya le ba gabō khorong ya mošate.

3431 Khoši ya fekdusa Mašilu gore a ntšhe pudi. Pele ga gore melato e tene khorong, khoši ya butšiša Mašilu gore molato e be e leng mo o thata maloba. A re morena ke baka la bjala fēla. Bjale o na le molato bakeng tha go ntšhimēla the nonwane. Mašilu a ya thopeng a e tumēla molato. Bjale khoši ya re, a yo tšeya pudi ewe re khone re tena molatong. A kitima a ya a goka pudi a
1588. boya nayō. Molato wa gwe wa phidišo wa fēla o eta mowe.

3432 Bjale ditaba di ka tena banna ba ba ba di tshota go riale ke khoši. Mmudi wa lekhota a šma pele ga lekhota. A re thobēla lekhota la ba bina tou. Bjale re ta tena ditabeng. Lekhota ka madulo a lona ba melato ka madulo a bona. Bjale Ngwako motho yola o mo nyakago ke yo. Mašilu o bitša ke khoro fēla ka baka la yo mokhonyana wa go. Nonyana go lla e e thobjago. Ngwako bolabola.

3433 Dipolabolo tša Ngwako. Morena lekhota la ba bina tou. Ke nnete ke nna yowe ke llogo. Ke be ke tšere mosadi ngwana wa Mašilu bjale o nthadile. Dikhomo tša ka ba mphile e le dilwana tše dingwē. Bjale ka nyaka bo mammalane, ba mpha bo mammalane ba bane fēla. Ke gakana le makholo ka bo mammalane ba bararo, ba ba neng šakeng la ga Mathake. Ke yōna pelašlō yaka ewe dikhoši. Ke
1589. noka a boēla a dula fathe.

3434 Dipolabolo tša Mašilu. Morena lekhota. Dipolabolo ka moka o wa kwala. Bjale nna ke fapana naē fēla ka baka la khomo e

s884

ka go ya ka e rekisa ka baka la tala. Bjale thelo the ka go the hwetsana gōdinu ga khomo ewe ke mabêlê. Ke sitwa go ntsha bo mammalane bawe ba khomo ya go rekiswa. Ge e le bo mammalane ba dikhomo tse tsa go ba di le ka šakeng la ka ke mo file. Ke moka ke feditse lekhotla. Ge a riale a dula fathe.

3435 Lekhota le ile la bōna Mašilu phōšō. Ke molaō wa gore mothadiwa a hwetsane bo mammalane ba gwe. A go khathalege gore khomo o e rekisitse, ge mokhonyana a teba mowe khomo yagwe e lego gona gammōgō le manamane a yōna, o swanetse go e nyaka le manamane awe. Thepela bonyela mpja. Ke moka a toga a ya bonyela mpja.

1590.

3436 Banna ba gabō ba mo sola, ba re e kwa mowe lekhotla le bolabolago. Mašilu a bōna gore a tha na thušo ka gobane banna ba lekhotla ba mo tšwile ka moka. Le ge a e pōna phōšō. A roma motho wa gore a yo botša ba lekhotla gore ke dumêla molato. Morumiwa a ya go bolabola mantšu awe. Bjale ba mmotša gore thepela o mmotša dikhomo tšewe di a nyakêga ka moswana. Ke moka a goma a ya a mmotša. Ke moka a napa a a bula difate. Difate tša bulêga ke moka a napa a toga.

1591.

3437 Ba botša mothadiwa gore ka moswana o boē. Ka moswana Mašilu a tšwa a gapa bo mammalane bala. Bjale mothadiwa le yōna a re go tsoga a ta mošate. A fitha a šupa ba khoro dikhomo tšela tharo. Bjale ba khoro ba sokologa ba šupa molefêlwa. Molefêlwa a ntsha khomo ka ntowe a tswalla khoro ka yōna. Molato wa Ngwako le Mašilu wa fêla o eta mowe. Matuu a feta le mothela wa tšhipa yagwe.

3438 (b) Motšusi wa letabo a se ~~na~~ mmolai wa lona. Matuu o tšositse letabo a gopola gore o ta le bolaya. O ile a beka mosadi yowe a ya a dula naē. Ka nnete banna a ba na botseba. Ba bōna mosadi a imile, bjale ka ge a tšere ke mosadi gwa the be le molato. Ke nnete teng ga malokwa e go swane. Mosadi a e tšhibula ka ngwana wa mothankana.

3439 Mmatšwalê wa gwe a re ke hwetsane monna wa ka. A goma a boeletša ka ngwana wa mothankana. Ngwana wa boraro ya ba ngwana

s884

wa mosetsana. Matuu a re maforo a ka a tiile ka baka la bathankana. Bakeng tha ngwana wa mosetsana dikhomo tsa gwe di buile. O ile a thaba xudu.

1592. 3440 O the ke wa re o e bona e thotsa wa e nametša lekhwara. Mosadi e ile ya ba khomo kata o e khorose. Gona go bjale ke khomo kata ka baka la gore mosadi a diši yo mongwe mosadi. Bjale ka tsatsi le lengwe ba ya bjale, a the ke a gopola go gotsetsa bana mollô. O be a gopola gore nka metha, ka gobane ka metha go gotsetša mmatswala wa gwe. Mmatwala wa gwe o ile a gôrôga bošego ka baka la gore le yena o be a nwole. A hwetsana bana ba fetugile bana ba ditšhuwana ba thogothetsane. A o kwa bothoko ka pelong. A ba fa melatša ba ja. Ka moragô ga mo ba llê, a ba lla ba rôbala.

3441 Mmagô bona a ta gare ga bošego. A ka a re go fitha a tena ka ngwakong wa gwe a robala, o ile a kokotšela mmatswala wa gwe. Bjale mmatswala wa gwe a re wena a o nyake bana, bana ba go ke polo. Ba thoma go šmana ka mekhwa e mentši. Go lwa gona a ba ka ba lwa. Ke moka mosadi a tšeya bana ba gwe a toga.

1593. 3442 Ngwana Masilu a tšhaba le makodi. Makodi ke mapolantane. Bjale ka mosadi a the ke a teba gore a ka dira bjang. Ba leloko la bogadi bja gwe ba gona, bjale a ba nyake go nyakêla mosadi yowe. Ka baka la gore matuu ba ile ge ba tiya mote ba yo aga mote o moswa a ganêla maruping. Ka baka la gore o be a tha kwane nabô. Le bona ba mo ngaletša, ka gobane mo a dirile bjala o be a tha ba fe.

3443 Matuu a ya ga batswadi ka go ba tibiša togo ya ngwana wa bona. Bjale ba ga makholo wa gwe ba re ngwana yowe wa rena re a mo nyaka. Motho a bjele e the khomo. Go bonagala gore le bolaiile. Matuu a goma a ya a e tulêla gae gagwe.

3444 A tibiša ba bogadi bja gwe. Thepipimpi re apa khoromêla khuta marama re hwa nayô. Dagologolo ba sile theema thewe, ba goma ba re Konanang tša go ja taba mpe goba kholo le botsane.

1594. Bjale ge a ba tibiša, ba re di bonê o ile ke wena monna.

3445 Go leka noka a se go tshela. A goma a boêla ga batswadi. A re bjale ka ge ke tile ka lebega togô ya ngwana wa lena, le

s884

lehono a bōnale. Ka go riale mowe le ge e le nna mosadi ke ta leka ka maata go thepela le lena go tšama re nyakêla. Ba ga makholo wa gwe ba re tšama o nyakêla le ba geno. A re gōna mo le gana go tšama le nyakediša go kaone gore le mphê dikhomo tša ka. Ba re pele ga gore re bōnê ngwana wa rena re ka the ke ra go fa. Ke moka a goma a ya gae gagwe.

3446 Mosadi ditaba khorong a bega. Khoro e dumêla ge a bega a na le yo mongwe wa monna wa leloko la gabo. Mowe ba mo dumella ka gobane ba bōna monna a e tile pele. Go na le theema the the rego, tša šta ke namagadi pele go ya lewa ke ga tšona. Ka gobane ka tšatši le lengwe ba ka amogšla taba, banna ba leloko
1595. lewe ba ta ba bōna khoro phōšō. Le ge khoro e ka the ke ya ba le molato.

3447 Ge nke mosadi o be a dumeletšwe go bega ditaba khorong, khoro e be e ta no dula e the ka di thêlê. Ke molaš wa khale owe. Pakaeno ba laola ke tšhalete ya go bula khoro. Monna a lwa le mosadi wa gwe ka moswana o bōna motho wa khoro a tilo mmitša. Khoro e a rugile teleng ga na mowe. Wa gabō tšhuwana ke khoro go riale ke Matuu. A bōna ga bote gore ba gabō ba mo meletše mothela. Ba gabō re bolabola ba bogadi bja wa gwe.

3448 Matuu a ya khorong go bega togo ya ngwetši wa gwe. Bjale ka ge e le pakaeno, ba mo nyaka tha go bula khoro. Tha go bula khoro tha thoka. Ba re ka nte le thōna ditaba a di amogelwe. Le gōna ge o tšo boya o bōš le nonna. Ba bolabola ka baka la go thoka tha go bula khoro. Khanthe mola a ha be a le n natho nkabe
1596. molato o wa mogetšwe.

3449 Matuu a loba dikhomo ga mmōgō le bana. Malapa a na le beng ba čna. Batho ba leloko la bogadi e be ba nyaka go thusa mokhekolo yowe, bjale ba šitwa go éta pele mong wa go lebana lapa lewe a the na taba le tšōna. Matuu a re go boya khorong a gopola go dira bjala bja go rapšla Mabjale. O ile kowa 'mela a šitše a feditše a tha lakalla go khella. Ke moka a thabēga, a babja a hwa. Ke moka molato wa gwé wa féla o eta mowe.

s884

3450 Konna o ile a sitwa go sala mosadi moragô, ka baka la gore o tugile a le gôna. Taba ya bobedi o be a tšhaba le le špana. Ka gobane e be ba ta re o bôna ge matuu a hwile bjale o wa akêla, o nyaka go sala a ija thoto. Bjale ka ge mohu a ile a bolabola gore ba mo thusê mo tabeng e. Ke moka ditaba tša Matuu tša fêla di eta mowe.

1597. 3451 Matuu o ile a sitwa ka baka la go thoka tha go bula khoro. Ge motho a na le molato ya ba a na tha go bula khoro molato wa gwe e o thepele. Ke gore khoro a e o wa moglele. Khoro e amogêla molato wa motho yo a swerego tha go bula khoro.

3452 Morumiwa o lifiwa ka lefakorong goba thethaano tha mašelang. Ge e le gore ke leeto la letšatsi ke pudi. Ge e le tšhalete ke ponto li. Lefakorong ke la mo nageng ya gešu. Thethaano tha mašelang ke tha mo morumiwa a tshela mokhano wa naga ya gešu. Lesome la mašelang ke la ge morumiwa a tshela lepelle. Ka theko ga mokhomole ke ge a tshela Salate.

3453 Bjale ka Hohwane le Maphefo. Maphefo ke mosadi wa lapa, o be a tsere ke Bjang. Bjale Hohwane a kwana le mosadi yowe a tšhaba nae. Ba ile ba tshela noka ya Lepelle, ba ya ba dula Mabulane (Pange Mine).

1598. 3454 Bjang a re motho a ba nyake e the khomo. A ya go batswadi ba mosadi, a fithe a ba botša gore ~~na~~ ngwana wa bona o togile. Bjale bo makholo wa gwe ba re, re a mo nyaka, wa the ba o bolaille ngwana wa rena. Mokhonyana a re e fêla the go bugile the dibêlê. Ke theema. Ka baka lewe go kaone ba ga makhole le ka mpha tša ka dikhomo. Ba re ge o nyaka dikhomo re ta go fa, ge o ka re fa ngwana wa rena. Ka nte le gore o re fê yêna, dikhomo re ka the ke ra go fa.

3455 Maphefo a thuti go tšwara phaga, o tšwere pedi dithagala. Go riale ke mokhonyana o ra ba ga makhole wa gwe. O ile a tšhaba le mosadi wa mokhaga, a mo tšhabisetša morwa wa gwe. Bjale a diyo thoka dikhomo. Ka ntšha ponto ya maoto a dipera. Khoro ya ntšha

s884

1599. batho ba babedi ba ya ba boya naé. Ka morago a tšhaba le monna wa ga Mametsa. Le góna ke ile ka ntšha maseleng a thethaano a morumiwa. Bjale thoto ewe ke kštago diketo ka yóna ke e ntši. Motho a ba nyake e the khomo, e fšla thadibšlš le makhora a the tole. Ke nyaka dikhomo tša ka ba ga makholo. Ba re re a šitwa go gofa ka gobane ngwana wa rena a re mmone.

3456 Bjang a iša ditaba khorong. O ile a bula khoro ka lesome le thethaano tha maseleng. Khoro ya amogšla ditaba tša gwe. Ba ile ba dira gore Bjang a ntšhe lefakorong la morumiwa wa go bitša ba ga makholo wa gwe. O ile a ntšha lefakorong lewe. Ke moka ba mmotša letsatši la go boya ka lona. Ke ge ba roma motho wa go bitša ba ga makholo wa gwe. Morumiwa a ya a ba botša.

1600. 3457 Ditaba a tša ka tša khšnšga go bolwabolwa ka baka la motšhabi le motšhabiši. Ka lona k tsatši lewe khoro ya go ba fa lona gore ba te ka lona ba ile ba ata. Bjale ba re mokhonyana yowe moswa o kae. Go riale ke khoro e butšiša ba ga makholo. Makholo a re a ke tebe, ke makala fšla ge mokhonyana a re o nyaka dikhomo. Mowe ngwana wa ka a mmeilego a ke go tebe.

3458 He ta kna thato go riale ke lekhota. Bokaone ke gore go nyakiwe basinyi. Bjale ba re go Bjang mosadi wa go o go kae. A re ke no kwa ba re o kompong ya Labulane. Ntšha pudi re romš motho a yo ba bitša. Ke moka a ntšha lesome la maseleng. Ba roma motho a ya go ba bitša. Morumiwa a phara dithaba, a ya a tshela noka ya Lepelle. A ya a boya nabš a ba tšmagantše. A fitha a ba beya khorong ya mošale. Ba mmotša gore modirš e thale wa gago. Thepela o tšamš o ba tibiša gore motho ycla ke tšo boya naš. Ka moswana le te khorong. A ya a dira bjale.

1601. 3459 Ka moswana bja re go sa ba ya khorong. Bjale dipela di talla ga bote ka gobane mothabš wa tššna o gathane. Bjale mmudi wa lekhota a bula lekhota. Lekhota la dula ka madulš a lona ba melato le bona. Ditaba tša begšlwa bafapani ka mokhwa wa molaš. Mmudi wa lekhota a goma a dula fathe.

s884

3460 Bjang a thōma go bolabola. Monna ge a bolabola o wa ōma. A ōma a re morena lekhota. Ke nna yowe ke tilego mo khorong ka baka la togo ya mosadi wa ka. Bjale ka ge e the mathōma, ke gabedi a toga lehono ke lekha la boraro. Ka baka lewe ke re ba ga makholo ba mphē dikhomo tsa ka. Bjale ba gana ba re ba ka the ke ba mpha dikhomo pele ga gore ba bōnē ngwana wa bona. Ke moka lekhota telo ya ka ke ya dikhomo.

3461 Dipolabolo tsa makholo wa gwe. Morena lekhota. Ke nnete ke ile ka re nka the ke ka khona go mo fa dikhomo ka baka la gore ngwana wa ka a ke tōbe mowe a lego. Bjale lehono ke tse 1602. di bote ge a bonetse gammōgō le mosinyi wa malapa a batho. Ka go riale mowe nna a ke nyake ngwana wa ka a tsewa ke monna yo. Ke nyaka gore a bošlē monneng wa gwe. Bojōla pele a ke ho nyake. Ke moka a bošla a dula fatho.

3462 Maphefo a thōma go bolabola. Ke nnete nna ke tugile moragō a ke tha na mabošlō. Monna yo o nyaka go nyala, yo a ke tha mo nyaka. Ke moka ke feditse ba bina tou.

3463 Hohwane a re a the ke the tswara ke tau tha lopōla nkwe, nkwe e le thelo tha mebala e menyana. Ka go riale mowe ke gore ke moka o wa mo tseyā. Matswitswanyane wa o kwa o x̄ re tswikitsowē o botilē leriba. Bjale o swanetse go nyala mosadi, re fē mothadiwa tsa gagwe.

1603. 3464 Go badiwa monyalo wa mothadiwa. Mothadiwa a bale monyalo wa gwe. Go riale ke lekhota. Mothadiwa a thōma go bala monyalo wa gwe. Dikhomo naka ke dikhomo tse mabala a nkokotwana. Dipudi ke dipudi tse ditshelago (ntabe). Ditšhalete ke diponto tse ntabe di nago le lesome le thethaano tha mašeleng. Le kobo ya bošego ya makholo le tsase ya makholo. Kobo ya bošego ke ponto le lefakorong. Tsase ke diponto tse pedi le thethaano tha mašeleng. Le ditshinyagalo tsa ka tsa go nyaka mosadi ge a be a tšhaba le banna. Ponto ke ya morumiwa wa go tseyā mosadi Bokhaga. Thethaano ke tha morumiwa mo a yo tseyā mosadi ga Mametsā. Le e ya lehono. Morena lekhota.

s884

3465 Putšišō gōdimu ga makholo. O wa dumēla dilo tše di balago ke mothadiwa. Makholo a dumēla, a ganetša tšewe tša barumiwa. Bjale polabolo ya ba gōdimu ga tše a ganetšago.

1604. 3466 Diputšišō gōdimu ga makholo, o butšiša ke lekhota. Moredi wa gago e šu a ke a tšhaba le yo mongwe wa Bakhaga. O ile a tšhaba naē. Bjale ke mang yowe a ileng a sinyagallwa wena le mokhonyana. Ke mokhonyana. O ile a sinyang. O ile a sinyang dipudi tše pedi. Bjale a o di tebe bjang. Ka baka la gore o ile a lifiša Mokhaga, ditefa e ile ya ba tša gwe bjale ka ge mosadi e le wa gwe. Ke nnete mokhonyana go bjale. Mokhonyana a dumēla. Bjale mokhonyana a o re bolabodiša maaka. A re togeleng go kokona letapa re kokone lerapō ka gobane le na le bjōkō.

3467 Makholo moredi wa go ke pala badi ma banna, o swanetše go fa mokhonyana dikhomō tša gwe. Moredi wa gago a fete le monna yo moswa yo. A go khathalege le ge o re bojšla pele a o bo nyake. Ka baka la moredi wa go o swanetše go bo nyaka. Makholo le mokhonyana yo moswa ba ya thopeng. Ba e tumēla molato. Ba khopēla thebaka tha go nyaka dikhomō. Khoši ya ba fa thebaka tha beke. A ba botša gore ka mokibōla le tše dilo tšewe ka moka ga tšōna. Ke moka ba bošla gae.

1605.

3468 Mokhonyana yo moswa a ya go nyala. Ka moragō ga mo ba fithile gae, ba roma motho wa go ya ga mokhonyana yo moswa go mmotša gore a te go nyala. A fitha a mmotša. Ke moka a napa a ya go nyala. O ile a nyala ka lesome la dikhomō le dipudi tše mabala a nkokotwana di nago le diponto tše di šupago. Ba re monna ke thekhate komeng o wa tēna. Ka tsatši le f ro fago mokhonyana tša gagwe le wena o be gōna.

3469 Ba ya khorong ba gapa dikhomō ka tsatši lela khoro ya go ba botša lona. Mothadiwa le yēna a fitha ka lona letšatši lewe. Bjale makholo a šupa khoro dikhomō. Ba khoro ba šupa mothadiwa lesome la dikhomō. Dikhomō tše pedi tša go thiba diponto. Bjale makholo a ntšha le tsinyagšlō ya morumiwa.

25*

K34 /82

s884

1606. 3470 Ditshinyagallo ka moka di ntsha ke molifi, gammôgô le
tha go bula khorô, o swanetše go buisetša mmudi wa khorô. Le
tšhalete ya morumiwa. Ke moka ditaba tša tema ya 19 di fella mowe.
3471 Lethšthô la Tema ya 19. Go bula khorô.
- 3359 Temana ya 1. Khale kgoro e be e budiwa ka molomo 1553.
3406 Temana ya 2. Pakano go budiwa khorô 1575.
3414 (a) Bjale ka Matuu le Masilu.
3438 (b) Motsusi wa letabo a se mmolai wa lona.

ENDS 884.